

je stranih jezika postalo unosan biznis u Hrvatskoj i EU

radilo se zapravo o - porezu na dobit...", navodi primjer iz prakse.

"Dobro je nikad ne biti 100 posto siguran u sebe. Prevodnje je zapravo istraživanje riječi, izraza, terminologije, jer ne možete sve znati i često nešto što sam sigurna da znam opet idem provjeravati", dodaje.

Više prevoditelja s kojima smo razgovarali, od onih koji rade za institucije Europske unije do sudskih tumača i književnih prevoditelja, kažu da je i dalje najviše posla, što god da prevodili, za angliste i prevoditelje s engleskog. Plaće za stalno zaposlene prevoditelje u EU iznose i do 5000 eura.

Sati istraživanja

"Iako sam diplomirala i talijanski, za taj jezik nemam puno upita, francuski se koristi čak manje negoli prije, no dojam je da nema dovoljno prevoditelja i sudskih tumača za njemački", zaključuje Kolumbina Benčević Tomljanović, stalni sudski tumač za engleski jezik.

Njezini kolege dodaju da nešto više posla posljednjih godina ima i za prevoditelje s turskog i ruskog. Ponajviše zbog poslovne suradnje s tim zemljama, a s turskog je bilo dosta prijevoda zbog televizijskih produkcija.

"Mnogi misle da mi to samo olako 'natipkamo na engleskom', a zapravo je prevodnje silno kompleksan posao iza kojeg u pravilu sto-

je dodatni sati istraživanja i provere. Osim što je potrebno jako dobro poznavati i jezik izvornog teksta i ciljani jezik, ovo je posao koji možete raditi cijeli život i nikada nećete moći reći da ste sve naučili. Treba stalno pohađati stručne tečajeve za sudske tumače, ili za drugo područje koje prevodite, a kad radim potrebno je i dosta konzultacija i s naručiteljem prijedora", objašnjava Kolumbina Benčević Tomljanović.

Sanja Matešić, predsjednica Društva hrvatskih konferencijskih prevoditelja, koja kao nezavisna prevoditeljica često radi za institucije EU, kaže da je posla za njezine kolege puno.

"U rujnu su nam u Bruxellesu kazali da Europska komisija pokriva tek 60 posto svojih potreba za konferencijskim prevoditeljima na hrvatski jezik", kaže.

Razlog je i to što vrlo zahtjevan akreditacijski ispit mnogi ne uspiju položiti. Ispit se sastoji od četiri testa. Prvo je, prisjeća se Matešić, polagala konsektivno prevodnje s engleskog na hrvatski, potom s hrvatskog na engleski. Iza toga je slijedio 10-minutni test simultanog prevodjenja s engleskog na hrvatski, potom 10 minuta prevodjenja s hrvatskog na engleski.

"Nakon toga su me još pitali tri teorijska pitanja o institucijama EU..."

Ima i kolega, kaže, koji pre-

Nada Burić: Prevodnje je zapravo istraživanje riječi, izraza i terminologije

vode samo na hrvatski, ali u tom slučaju moraju biti u stanju prevoditi s više jezika.

Konferencijski prijevod

U nas postoje dva poslijediplomska studija na kojima se uči konferencijsko prevodnje, jedan pri zagrebačkom Filozofskom fakultetu, drugi pri rektoratu Sveučilišta u Zagrebu kojeg je, zbog potreba za kadrovima, potaknula upravo Europska unija. Da biste mu pristupili, ne morate nužno imati diplomu Filozofskog fakulteta, možete biti, primjerice, pravnik ili ekonomist, specijalizirati se za prevodnje

u određenom području... Postoje i inozemne škole za konferencijsko prevodnje koje u svom programu imaju i hrvatski jezik. Najpoznatija je ESIT u Parizu, a neki naši konferencijski prevoditelji učili su u Trstu i Grazu.

Petra Mrduljaš Doležal, predsjednica Društva hrvatskih književnih prevoditelja koje broji 260 članova, kaže da posla za književne prevoditelje, pogotovo one koji prevode s velikih jezika, ima puno. Uvjerenja je da će ga biti još i više, budući da glavninu književnog izdavaštva u nas čini prevedena literatura.

"Iskusan književni prevoditelj dnevno može prevesti i do osam kartica lakšeg teksta, a za teži tekst i dvije-tri kartice znaju biti u vrh glave", procjenjuje.

Na sveučilištima u Zagrebu, Zadru i Rijeci postoje diplomski i poslijediplomski studiji književnog prevodjenja te specijalistički studiji.

"Iako je posla puno, prevodnje se često plaćaju s velikim zakašnjenjem, pa je od prevodjenja literature", kaže Mrduljaš-Doležal, "gotovo postalo nemoguće živjeti".

Dobar književni prevoditelj, ocjenjuje, "mora biti samozatajan, prijevod ne smije upadati u oči, mora biti nenametljiv posrednik, ali to znači da mora biti i autor, imati književni dar, jer je u prevodnju bitna i vlastita jezična intervencija". ●

ELOQUENS

[the power of words]

strani jezici • poduka • prevodnje

Tečajevi već od 1.450,00kn - Upisi u tijeku!

www.eloquens.hr • info@eloquens.hr • 098 933 3839 ili 099 248 1341

KAJZERICA, X. PODBREŽJE 26 / VRAPČE, BOLNIČKA 34F